

Hrdza špargľová

Hrdzu špargľovú spôsobuje mikroskopická huba *Puccinia asparagi*. Škodca patrí medzi tzv. hrdzavé huby do radu *Pucciniales*. Zástupcovia sa vyznačujú veľmi komplikovaným životným cyklom, pričom môžu vytvárať až päť druhov spór.

Hrdza špargľová je rozšírená celosvetovo v oblastiach, kde sa pestuje špargľa. Jej šíreniu napomáha niekoľko faktorov, ako sú vietor, teplota (optimálna je okolo 20-30°C), daždivé počasie či rosa. To zabezpečí, aby spóry mohli vyklíčiť a infikovať špargľu, ktorá je hlavnou hostiteľskou rastlinou. Na našom území nespôsobuje významné poškodenie, ale môže znížiť vitalitu špargle v ďalších rokoch. Výnos úrody môže byť znížený až o 50 %. Ochorenie sa vyskytuje predovšetkým počas letných mesiacov.

Mikroskopická huba napadá všetky nadzemné časti rastliny. Príznaky sa prejavujú ako charakteristické červené alebo hnedé predĺžené škvrny alebo pásy na stonkách, listoch či oštepoch - mäkkej vrchnej časti stonky. Pletivo zasychá. Silné infekcie hrdzou brzdia vývoj mladých výhonkov, čo spôsobí predčasné opadávanie listov, zvýšenú stratu vody, zníženú vitalitu rastliny a až jej predčasnú smrť. Ďalej hrdza znižuje množstvo a kvalitu jedlých oštepov. Teda huba celkovo oslabuje hostiteľské rastliny a predisponuje ich k sekundárnemu poškodeniu (vädnutiu rastlín a hnilobe koreňov). Huba dokáže prezimovať vo forme teleutospór na rastlinných zvyškoch, ktoré počas jarných mesiacov začnú klíčiť.

V rámci preventívnych opatrení sa odporúča odstraňovať napadnutú vňat' a zničiť infikované zvyšky rastlín zberom a spálením. Pri zbere výhonkov sa odporúča rezať ich pod zemou – tým sa dokáže eliminovať vývoj mikroskopickej huby (inak by zostala na zvyšných výhonkoch). Samotnému šíreniu napomáha husté vysádzanie porastu špargle, infekciu podporuje prehnojovanie dusíkom. Miesta na pestovanie by nemali byť umiestnené v oblastiach so slabým prúdením vzduchu, odporúča sa vyhnúť vetrolamom a riadky by mali byť vysadené v smere prevládajúceho vetra pre maximálnu cirkuláciu vzduchu. Ďalej sa odporúča pestovať menej náchylné odrody špargle (prebieha množstvo výskumov). Dôležitým postupom je zabrániť rozvoju aecia, ktoré sa objavujú v priebehu apríla až júla – ak sa takáto napadnutá úroda špargle zoberie, vývojový cyklus je prerušený.

V rámci chemickej ochrany sú povolené prípravky (fungicídy): Affix, Chamane, Norios, Zoxis (účinná látka azoxystrobin); Askon (azoxystrobin a difenoconazol); Flowbrix (copper oxychlorid); Horizon 250 EW (tebuconazol). Všetky spomenuté prípravky sú určené pre profesionálneho používateľa. Pre správne použitie prípravkov je nevyhnutné sa riadiť pokynmi, ktoré sú uvedené na etiketách konkrétnych autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín!

Ing. Maroš Lučaj
ÚKSÚP – OOR
29.07. 2024